

Dossier: Spreekvaardigheid in de klas

Café & Croissant Junior

Versie 25 januari 2022

Dit document is gemaakt ten behoeve van de online Café & Croissant Junior bijeenkomst van 22 januari 2022 en is later aangevuld met tips en ervaringen van de deelnemers.

Meer informatie:

Platform Vroeg Frans/ La Plateforme du Français Précoce & Educatief blog DeFranseJuf.nl

Web: www.franszelfsprekend.nl/français-precoco en www.defransejuf.nl

Contact: platformvroegfrans@gmail.com en info@defransejuf.nl

Olga Buters, Sandra van Die en Merel Hollander

10 tips voor Vroeg Frans en spreekvaardigheid

- Stel spreekvaardigheid niet uit, maar maak het vanzelfsprekend vanaf les 1.
- Spreek zelf (een deel van de les) Frans.
- Doe het spelenderwijs, zonder verplichting.
- Het ontwikkelen van 'spreekdurf' is een voorwaarde om later te kunnen groeien in spreekvaardigheid: er is dan meer gelegenheid om te oefenen.
- Zorg voor een prettige en veilige sfeer in de klas.
- Maak vooraf afspraken en bepaal de regels ("foutjes maken is niet erg, we lachen elkaar niet uit, we oefenen samen", etcetera).
- Sluit aan bij de belevingswereld van de leerlingen en kies realistische situaties en thema's die de kinderen aanspreken, zoals school, familie, sport, boodschappen doen, dieren, etcetera.
- Bied geen nieuwe leerstof aan tijdens de spelletjes en herhaal eerst samen de woorden of structuren die voorkomen in het spel: het gaat erom dat de leerlingen gaan spreken.
- Geef vooral hulp, laat de leerlingen hun schrift gebruiken of zet 'spiekbrieffjes' op het bord.
- Geef complimenten en moedig aan (*Bravo !, Excellent !, Très bien !, Parfait !*).

Voorbeelden van activiteiten en spelletjes gericht op spreekvaardigheid

Vraag van de dag (La question du jour).

Een routine om het geleerde te herhalen is 'De vraag van de dag'. Doe briefjes met vragen in een kom, een hoed, of zet ze op een dobbelsteen. Laat alle leerlingen een vraag beantwoorden (kan ook in tweetal- len of kleine groepjes). Op de dobbelsteen kun je de vragen elke keer aanpassen aan de behandelde stof. Als je werkt met een hoed of een kom met vragen, dan kun je elke keer extra vragen toevoegen. Je kunt zelfs digitaal een 'rad van fortuin' maken met vragen! Voorbeeldvragen: *Comment ça va? / Comment tu t'appelles? / Où habites-tu? / Tu as quel âge? / A quelle heure tu prends ton petit-déjeuner? / Quel sport fais-tu?* Materiaaltips: gebruik een grote dobbelsteen waarop je steeds nieuwe 'geeltjes' kunt plakken of koop een dobbelsteen met insteekhoesjes via www.allesvoordeklas.nl. Je kunt ook een digitaal rad van fortuin maken, zie: <https://wheeldecide.com> (klik op 'modify wheel', vul vragen in, en draai aan het rad!).

Eenvoudige dialoog, met spiekbriefje

Een andere werkvorm die Merel toelichtte is de 'Dialoog met spiekbriefje'. De dialoog die je wilt oefenen, schrijf je uit in een tabel. De verschillende 'chunks' bespreek en oefen je vooraf. Met dit spreekmodel (of 'spiekbriefje') in de hand, kunnen de leerlingen vanaf de eerste les al een klein rollenspel doen, bijvoorbeeld een eigen schriftje bestellen:

Ik zou graag willen	(voorwerp)	(kleur)	Alstublieft (in jouw vraagzin)	Alstublieft (als je iets geeft)	Dank u wel!
<i>Je voudrais</i>	<i>le cahier</i>	<i>rouge</i> <i>noir</i> <i>vert</i> <i>bleu</i>	<i>s'il vous plaît</i>	<i>voilà</i>	<i>merci!</i>

Of later, in het restaurant, met een menukaart erbij:

Ober	Gast	naam van de gang van het menu	zou ik graag willen/ neem ik	naam gerecht
1. <i>Voici le menu</i> (Hier is de menukaart)	2. <i>Merci !</i>			
3. <i>Vous avez choisi?</i> (Heeft u een keuze kunnen maken?)	4. <i>Oui, comme</i> (Ja, als)	<ul style="list-style-type: none"><i>entrée</i><i>plat principal</i><i>dessert</i><i>boisson</i>	<i>je voudrais/ je prends</i>	(zie menukaart)
5. <i>Voilà!</i> (Alstublieft!)	6. <i>Merci</i>			
7. <i>Bon appétit !</i> (Eet smakelijk!)	8. <i>Merci !</i>			

Werken met een handpop

Olga vertelde tijdens het webinar dat ze graag werkt met een handpop (kikker Jules): een leuke, eenvoudige én efficiënte manier om de leerlingen te stimuleren Frans te spreken. Je kunt het niet alleen bij heel jonge kinderen toepassen, maar ook in de bovenbouw van de basisschool en zelfs in de brugklas. De kinderen voelen zich over het algemeen veiliger als ze tegen een pop praten (geen directe mensen ogen op hen gericht :-)) en laten zich vrijer uit. Probeer het een keer! Maak er een ritueel van door iedere les te beginnen met kleine gesprekjes met de handpop: *Comment ça va? Comment tu t'appelles? Quelle heure est-il?* Bred de gesprekjes steeds uit met nieuwe onderwerpen. Je zult zien, de kinderen gaan er zelf om vragen! (Zie ook het artikel: <https://www.defransejuf.nl/franse-les-voor-kinderen-met-een-handpop>).

Rollenspellen

Tijdens onze sessie gaf Olga ook voorbeelden van rollenspellen: 'Au zoo', 'Au restaurant' en 'Chez le médecin' (met zelfgemaakte menukaarten en een echt *dossier médical* erbij!). Zie ook het artikel: [voorbeelden van rollenspellen](#) op DeFranseJuf.nl. Je kunt rollenspellen ook door twee teams laten spelen, die ieder een eigen invulling van het verhaal geven, doordat ze bijvoorbeeld andere voorwerpen kiezen, of een andere locatie of een ander probleem. Denk bijvoorbeeld aan een winkel, waarin een klant binnenkomt, die wordt begroet door de winkelmanager, de klant stelt een vraag aan de verkoper, een andere klant begroet klant 1, etc. Zo kunnen er meer mensen actief meedoen in hetzelfde rollenspel. Tenslotte een digitale werkvorm bij rollenspellen: laat de leerlingen thuis een script schrijven en zichzelf opnemen op video. Later kun je de filmpjes in de klas gezamenlijk bekijken en bespreken.

Tips uit de break-out rooms (*salles de discussion*)

- Tip: het pop-up boek van 'De kleine prins' om de leerlingen aan het spreken te krijgen (zie bijvoorbeeld <https://www.bol.com/nl/nl/p/de-kleine-prins/1001004006562099/> of een Franse versie <https://livre.fnac.com/a8453581/Le-Petit-Prince-Le-Grand-Livre-pop-up-Le-Petit-Prince-Antoine-de-Saint-Exupery>)
- Doe memory, bingo met getallen, of laat leerlingen een Post-it met een getal op het voorhoofd plakken. De leerlingen lopen door de klas en moeten het getal van elkaar raden. Als ze elkaar tegenkomen, noemt de één een getal, en de ander kan dan met gebaren of in woord hoger of lager aangeven. Daarna moet de leerling die raadt weer een getal noemen. Op die manier oefenen ze goed de getallen. Zie voor meer ideeën (en om memory met dierenplaatjes of dierennamen uit te printen) ook de handige site van klascement (<https://www.klascement.net>)
- Begin de les met een chanson en laat de leerlingen er zelf iets over vertellen in het Nederlands of in het Frans (iets over de zanger of woorden die ze hebben herkend). Maak aan het eind van de lessenserie samen een top 10 of top 20!
- Gebruik TPRS Storytelling en maak samen een verhaal aan de hand van vragen: *Qui? / Quel âge? / Quoi? / Quand? / Comment? / Où? / Pourquoi?*
- Maak een trekpop in een les waarin je de lichaamsdelen behandelt, met de vertalingen op de pop. En laat het liedje horen: *Tête, épaules, genoux et pieds.*
- Laat de kinderen thuis een vlog over hun huis of kamer maken.
- Leuke spelletjes om te doen zijn bijvoorbeeld *Qui est-ce?*, *Le jeu du cochon / pendu* (galgje). Laat de leerlingen vooral actief bezig zijn en maak vooral samen het materiaal of kaartjes die je gebruikt in de spelletjes.

En plus...

Memory, maar dan aangepast

Een nadeel van Memory voor spreekvaardigheid kan zijn dat er weinig bij wordt gesproken. Dit kun je aanpassen door de achterkant van de kaartjes (of eigenlijk de bovenkant) willekeurig te veranderen met cijfers, kleuren, afbeeldingen. Nu moet de leerling vertellen welk kaartje hij/zij wil laten omdraaien. Op die manier moet je wel spreken om te kunnen winnen. Bijvoorbeeld: *Je veux tourner la voiture rose et le ballon vert.* Zie ook het artikel: <https://www.defransejuf.nl/online-memory-spellen-van-de-franse-juf/> (memory met audio erbij, waarop je de uitspraak van de woorden kunt horen).

Vragenketting

Jezelf voorstellen? Een Frans gesprekje leren voeren? Oefen je spreekvaardigheid met dit groepsspel, waarbij je leert snel vragen te stellen en te beantwoorden. Het is een variatie op het Italiaanse spel *Dialogo a catena* en betekent 'gespreks- of vragenketting'. Zie de volledige spelbeschrijving: <https://www.defransejuf.nl/franse-vragenketting/>

Raadsels (Devinettes)

Tenslotte stellen we raadsels voor als werkvorm. We noemen twee voorbeelden:

- Raadsels met dierengeluiden. Vooraf neem je bijvoorbeeld de dierengeluiden door (in Frankrijk benoemt men de dierengeluiden vaak anders!) Welke dieren ken je? Welke geluiden horen daarbij? Bespreek vooraf ook de antwoordstructuur (*Je le sais! C'est un/une...!*). Dan komt het raadsel: *Je cherche un animal...Il fait ouaf, ouaf!*
- Je kunt ook kant-en-klare raadsels gebruiken uit een boekje of van Carambar (op de wikkels van de bekende Franse caramelreepjes Carambar staan altijd mopjes en raadsels): <https://www.defransejuf.nl/franse-carambar-mopjes-lachen-gieren-smullen/>.